

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fremsættelse af Lovforslag.

Undervisningsministeren (Borgbjerg):

Det Forslag til Lov om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn og Tilsynet med de private Skoler, som jeg hermed har den Ære at fremsætte for det høje Ting, blev vedtaget af Folketinget ved tredje Behandling den 21. Marts i Aar. Der er kun foretaget nogle rent redaktionelle smaa Ændringer i det samt den Ændring, at de særlige Bestemmelser for de sønderjyske Landsdele af almindelig skolemæssig Art, som man fremdeles mener det rigtigst at opretholde, nu er indføjet i de enkelte Paragraffer i Lovforslaget, medens det af Folketinget vedtagne Lovforslag blot fastslog, at den Ordning, som Folketinget hermed vedtog, skulde gælde ogsaa for de sønderjyske Landsdele. I saa Fald maatte den midlertidige Lov af 1923 om de sønderjyske Skoleforhold opretholdes. Det er imidlertid Formaalet at faa en fælles Lovgivning for det gamle Land og Sønderjylland. Dette naas ved Lovforslaget, som det nu fremsættes, og naar jeg dernæst fremsætter — hvad jeg ogsaa gør — et Forslag til Lov om Folkeskolen i de sønderjyske Landsdele, der kun beskæftiger sig med det nationalpolitiske, og hvis Bestemmelser skal være vedvarende, opnaar man, at den midlertidige Lov af 1923 helt kan ophæves.

Forslaget om en varig Lov for de sønderjyske Landsdele gaar ud paa at betrygge de nationale Mindretal det mest mulige og paa at imødekomme et Ønske, der har været fremme — og meget stærkt fremme — baade fra dansk og fra tysk Side, om at lette Byrderne for de Kommuner, der har dobbeltsproget Skolevæsen. Derfor gaar Lovforslaget ud paa, at der, udover hvad der hidtil er bevilget, skal kunne anvendes mellem 30 000 og 40 000 Kr. til en saadan Lettelse af de kommunale Byrder i de sønderjyske Landsdele.

I Hovedforslaget om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn er der indføjet den Bestemmelse, at det er Amsraadet, som uddeler Understøttelser til Ophold paa Folkehøjskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler, medens det hidtil har været Skoleraadet; det er derfor naturligt, at man foretager en lille Ændring i den gældende Landbrugs- og Folkehøjskolelov af 1913. Det har Folketinget ogsaa sluttet sig til samme Dag, den 21. Marts, ved Vedtagelsen af Forslag til Lov om Ændring af

Lov Nr. 137 af 29. April 1913 om Stats-tilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler. Ændringen gaar ud paa, at Fordelingen fremtidig skal foretages af Amsraadene, Byraadene og Københavns Magistrat. Og-saa dette Lovforslag fremsættes her til Behandling af det høje Ting.

Det fremsatte Hovedforslag om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn tilsigter Gen-nemførelsen af et forældre- og folkevalgt Skolestyre med et fagligt-pædagogisk Til-syn.

Jeg behøver neppe her at gøre udførlig Rede for Enkelthederne i Lovforslaget, idet jeg forudsætter, at alle skoleinteresserede Medlemmer af dette høje Ting — og det er vel alle Medlemmerne — har fulgt Forhand-lingerne i de senere Aar, navnlig i de to sidste Aar i Folketinget, og altsaa er kendt dermed.

Angaaende det Punkt, som har vakt særlig Omtale og offentlig Drøftelse, og hvorom der endnu ikke er opnaaet fuld Enighed i Folketinget, selv om et Flertal har vedtaget Forslaget, nemlig det faglig-pædagogiske Tilsyn, skal jeg tillade mig at henvise til den meget udførlige Fremsæt-telsestale, som jeg holdt i Folketinget i Samlingen 1930—31. Jeg henviste der til en Række Udtalelser, ikke blot fra social-demokratisk-radikal Side, men ogsaa fra Venstremænd og fra konservativ Side, der alle billigede Grundsætningen om Afskaffelse af det gejstlige Element, vi har i Skoletil-synet, og Indførelse af et rent faglig-pædagogisk Tilsyn. Jeg skal nævne, idet jeg i øvrigt henviser til den nævnte Fremsæt-telsestale, hvor det omtales udførligere, at saadanne Blade som „Sorø Amtstidende“ og „Nationaltidende“, altsaa et Venstreblad og et konservativt Blad, den Gang fuldt ud sluttede sig til dette Princip, og at en meget konservativ Mand, Viceskoleledetør Svane, ligeledes i Artikler i „Aarhus Stifts-tidende“ og „Berlingske Tidende“ har god-kendt Princippet. Jeg skal endvidere hen-vise til en saa anset Højskolemand som Frederik Nørgaard, der i „Højskolebladet“ gjorde de samme Betragtninger gældende, og til Seminarieførstander Bredstrup, som skrev derom i samme Aand i Tidsskriftet „Folk og Hjem“.

Jeg skal her saa lige nævne Hoved-punkterne i det fremsatte Hovedforslag. Der indføres ved hver Skole et Forældre-raad — det er Hovedhjørnestenen i For-slaget — paa fem Medlemmer, hvoraf de tre vælges af de Forældre, der har Børn gaaende i den paagældende Skole; de to andre Medlemmer vælges af Kommunalbe-